

20.1.2015

Päätöshistoria

Eläintarhan johtokunta 11.12.2014 § 51

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Päätös

Eläintarhan johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Kruunusillat-hanke edellyttää Korkeasaaren eläintarhan pohjoisrannan kaavoitusta liikennealueeksi. Aiemmin eläintarhan hallinnassa ollut alue muuttuu julkiseksi alueeksi, mikä tuo mukanaan vaikutuksia mm logistiikkaan, kävijöiden saapumiseen eläintarhaan ja eläintarhan yleisen turvallisuuden ylläpitoon. Mustikkamaalla sijaitseva vastaanottorakennus on korvattava Korkeasaaren pohjoisrannalle sijoittuvalla uudella rakennuksella. Nykyinen vastaanottorakennus on valmistunut 1999 ja olisi vielä käyttökelpoinen, joten Kruunusilltojen aiheuttama uudisrakentamisen tarve rasittaa eläintarhan rajallisia investointimäärärahoja.

Raitiovaunuliikenne aiheuttaa myös jonkin verran runkomelua, joka voi olla haitallista Palosaaren villieläinsairaалassa. Villieläinsairaalan ulkohäkkejä joudutaan todennäköisesti siirtämään suojaisampaan paikkaan.

Hanke muuttaa Korkeasaaren ja Palosaaren arvokasta kulttuuriympäristöä ja niiden maisemaa. Eläintarha-alueella on kaavamerkintää, jonka mukaan alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon Korkeasaaren ja Palosaaren kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö. Korkeasaari toivoo, että myös sillan toteutuksessa huomioidaan kulttuuri- ja luonnonarvot ja säilytetään alueen saaristoluontoa niiltä osin kuin sitä on vielä olemassa.

Lintuluodoilla pesivien vesilintujen pesäpaikkojen suojeluun toivotaan kiinnitettävän huomiota esim. vaihtoehtoisten pesintämahdollisuuksien avulla. Keinotekoisien pesimäluotojen sijoituspaikan tulee olla mahdollisimman rauhallinen ja perustua lintujen tarpeisiin, eikä niitä ole tarpeen sijoittaa eläintarhan läheisyyteen.

Rakentamisvaiheen vaikutukset eläintarhan toimintaan ovat mittavat, joskin tilapäiset. Johtuen rakentamisen pituudesta voivat mahdollisten alentuneiden kävijämäärien taloudelliset vaikutukset olla merkittävät. Korkeasaari on auki vuoden jokaisena päivänä jouluaattoja lukuun

---

20.1.2015

ottamatta ja erityisesti kävijämääriltään vähäisempiä talviaikoja on markkinoitu huomattavasti. Eläintarha edellyttää rakentamistavan mahdollistavan eläintarhan jatkuvan aukiolon yleisölle.

Rakentamisen aiheuttama melu ja pöly vaikeuttaa Karhulinna-alueen käyttöä ravintola- ja piknikalueena. Rakentamisalueen välittömässä läheisyydessä on eläimiä, joiden voidaan ajatella häiriintyvän toiminnasta ja tietyt lajit (mm vesilinnut) on siirrettävä pois alueelta. Siltojen valmistuttua häiriön oletetaan poistuvan.

Kaavan valmistelun aikana Korkeasaaren eläintarhan tarpeita on kuultu kiitettävästi ja ne on otettu huomioon kaava-alueen ja sen eläintarha-alueen rajan määrittelyssä. Julkiseksi alueeksi kaavoitettava liikennealue vähentää eläintarhan pinta-alaa, mutta toisaalta Palosaaren ja Korkeasaaren välisen poukaman täyttöalue tarjoaa uutta rakennusaluetta eläintarhan käyttöön.

Korkeasaaren eläintarhan näkee Kruunusillat-hankkeen kokonaisvaikutuksen eläintarhan toimintaan positiivisena. Kävijämäärien oletetaan selvästi lisääntyvän etenkin talvisaikaan parantuneiden yhteyksien myötä. Sillalla liikennöivät kävijämäärät ovat mittavat ja eläintarha sijoittuu tulevaisuudessa suosituksen turistikäytön varrelle. Saavutettavuus ei kuitenkaan takaa suurta kävijämäärää vaan siihen vaikuttavat oleellisesti myös muut eläintarhan asiakaskokemuksesta lisäävät investoinnit. Korkeasaari huomioi siltahankkeen omissa rakentamisen ja toiminnan suunnitellussaan.

Raitionvaunusiltojen valmistuttua liikennöinti eläintarhaan tapahtunee pääsääntöisesti joukkoliikennettä käyttäen, mikä vähentää yksityisautoilua Mustikkamaan ja Kulosaaren alueella. Mustikkamaan ajoyhteys on kuitenkin tarpeen eläintarhan logistiikan hoitamiseksi. Kalasataman alueen pysäköintimahdollisuudet ovat jatkossa todennäköisesti myös eläintarhavieraiden käytössä, mikä voi vähentää Mustikkamaan pysäköintialueen tarvetta.

Käsittely

11.12.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että lausunnon viimeisestä virkkeestä poistetaan loppuosa sanan "hoitamiseksi" jälkeen ja lausunnon loppuun lisätään uusi virke:
Kalasataman alueen pysäköintimahdollisuudet ovat jatkossa todennäköisesti myös eläintarhavieraiden käytössä, mikä voi vähentää Mustikkamaan pysäköintialueen tarvetta.

Esittelijä

20.1.2015

eläintarhan johtaja
Sanna Hellström

Lisätiedot

Kirsi Pynnönen-Oudman, intendentti, puhelin: 310 37882
kirsi.pynnonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.11.2014 § 348

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Ksv 4505_1, Finkensilta, Korkeasaari, Kruunuvuorensilta, karttaruudut

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 4.11.2014 päivätyn 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) virkistys-, vesi- ja katualueiden, 42. kaupunginosan (Kulosaari) vesialueen, 49. kaupunginosan (Laajasalo) puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja katualueen asemakaavaehdotuksen ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen) vesi- ja satama-alueen, 19. kaupunginosan (Mustikkamaa-Korkeasaari) eläintarha-alueen ja vesialueiden asemakaavan muutosehdotuksen nro 12305 hyväksymistä
- asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Lisäksi lautakunta kehotti tutkimaan mahdollisuudet kompensoida lintuyhdyskunnille koituvia haittoja esimerkiksi rakentamalla keinotekoisia luotoja lintujen uusiksi pesimäpaikoiksi.

Käsittely

11.11.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

20.1.2015

Vastaehdotus:

Outi Silfverberg: Lisäys esitysehdotukseen: Lautakunta kehottaa tutkimaan mahdollisuudet kompensoida lintuyhdyskunnille koituvia haittoja esimerkiksi rakentamalla keinotekoisia luotoja lintujen uusiksi pesimäpaikoiksi.

Kannattajat: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen.

04.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Ulla Kuitunen, projektipäällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi
Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi
Sanna Ranki, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37146
sanna.ranki(a)hel.fi
Niko Setälä, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, raitiotie, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi
Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, vuorovaikutus ja viestintä, puhelin:
310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 25.6.2014

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 13.6.2014

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaavan muutoksesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosalue sijaitsee Sompasaaren salmessa, Korkeasaarella ja Kruunuvuorenselällä. Alueeseen kuuluu vesialueen lisäksi nykyistä maa-aluetta Nihdissä, Korkeasaarella, Palosaarella ja Kruunuvuorenrannassa.

20.1.2015

Asemakaava ja asemakaavan muutos mahdollistavat kantakaupungin ja Laajasalon väliseen joukkoliikenneyhteyden toteuttamisen Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan välisellä osuudella.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa Sompasaari on merkitty tiivistettäväksi alueeksi ja Korkeasaari kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi, valtakunnallisesti merkittäväksi alueeksi (RKY 2009).

Helsingin Yleiskaava 2002:ssa alue on kaupunkipuistoa ja vesialuetta sekä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta arvokasta virkistysaluetta. Lisäksi alueen itäosa kuuluu Helsingipuistona kehitettävään alueeseen.

Kalasataman (Sörnäistenranta-Hermanninranta) osayleiskaavassa alue on katualuetta, virkistysaluetta ja vesialuetta, jolle saa rakentaa sillan. Rantoja pitkin kulkee ulkoilureitti.

Kruunuvuorenrannan osayleiskaavassa suunnittelualueelle on merkitty ohjeellinen alueen osa, jolle saa rakentaa raitiotien.

Museon johtokunnan lausunnossa Kruunuvuorenrannan osayleiskaavaehdotuksesta (26.8.2008) johtokunta korosti mm. että, Laajasalon joukkoliikenteen järjestäminen raitiotieyhteytenä siltojen välityksellä (Kruununhaka – Tervasaari – Sörnäinen – Korkeasaari – Laajasalo) aiheuttaisi erittäin suuria maisemallisia muutoksia Helsinginniemen itäisessä merellisessä ympäristössä. Kruunuvuorenselkä on historiallisesti tärkeä Helsingin merellinen liikenneväylä. Se on merellisen Helsingin tunnuskuva ja osa kansallismaisemaamme (Ympäristöministeriö 1992). Kruunuvuorenselän historia- ja maisema-arvot todettiin niin huomattaviksi, ettei johtokunta puoltanut siltavaihtoehtoa joukkoliikennevaihtoehtona, vaan esitti tutkittavaksi metrotunnelia ja erityisesti vesiliikennettä.

Asemakaavan luonnos

Asemakaava-alueella Korkeasaaren ranta-alue on puistomaista eläintarhan sisääntuloaluetta ja eläintarhan tukitoimintojen aluetta, Kruunuvuorenrannassa entisen öljysataman kallioista ranta-aluetta. Korkeasaaren rantaviiva on pääosin rantapengertä, mutta läntinen osa ja Palosaaren pohjoisranta täyttämätöntä luonnonmukaista rantaviivaa.

Korkeasaari on RKY-2009- kohde. Sen alueella tehtävät muutokset eivät saa vaarantaa kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Sillan vaatimat laaja-alaiset pengerrykset Korkeasaaren ranta-alueella

20.1.2015

tuottavat maisemallisesti kielteisiä vaikutuksia Korkeasaaren ja läheisen Mustikkamaan alueella.

Asemakaavan luonnoksessa Eläintarha-alueelle (VE) saadaan rakentaa tarhausrakennuksia, niitä palvelevia huoltotiloja, yleisönpalvelutiloja ja välttämättömät asunnot. Korkeasaaren nykyisen rantaviivan, Palosaaren ja sille johtavan kannaksen ja joukkoliikenneyhteyden penkereen väliin jäävä vesialue osoitetaan asemakaavassa alueeksi, jolle voidaan laajentaa eläintarhan aluetta. Kaupunginmuseo korostaa, että kaavamääräyksessä tulee mainita, että Korkeasaari on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, RKY-2009 –alue. Lisäksi kaavamääräyksessä tulee edellyttää eläintarhan toimintoihin liittyviltä uudisrakennuksilta laadukasta ja alueen ominaispiirteet huomioon ottavaa suunnittelua.

(W-1) on vesialue, jolle saa rakentaa Korkeasaaren ja Kruunuvuoren välisen joukkoliikennesillan. Kaavamerkinnän määräysosa on puutteellinen. Kruunuvuorenselän maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot tulee tuoda määräyksessä esiin, samoin Korkeasaaren RKY-2009 –status. Myös sillan arkkitehtuurin laadusta on annettava määräyksiä.

(W-2) on vesialue, jolle saa rakentaa ilmeeltään keveän ja rakenteiltaan huolellisesti viimeistellyn joukkoliikennesillan Nihdin ja Korkeasaaren väliselle alueelle. Määräyksessä todetaan, että sillan suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota leikkausprofiiliin, kaiteiden ulkonäköön. Sillan vapaa-aukon tulee 20 metrin matkalla olla vähintään 7 metriä. Määräyksessä tulee käydä ilmi Korkeasaaren RKY-2009 status.

Maisema ja kaupunkikuva muuttuvat merkittävällä tavalla, jos sillat rakennetaan. Nihdin ja Korkeasaaren välinen silta muuttaa merellistä maisemaa ja kaupunkikuvaa erityisesti Katajanokan, Kruununhaan, Tervasaaren ja pohjoisesta Mustikkamaan suunnilta tarkasteltuna. Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan välisellä sillalla on huomattavan suuri vaikutus kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävään merelliseen maisemaan. Yva-selostuksessa Kruunuvuorenselän ylittävän sillan välittömän vaikutusalueen laajuus on todettu. Sillan lähivaikutusalue ulottuu etelässä Suomenlinnan pohjoisrannalle asti, missä silta näkyy selvästi maisemassa. Voimakkaimmillaan vaikutus on Kulosaaresta ja Mustikkamalta tarkasteltaessa.

Kaupunginmuseon johtokunta antoi lausunnon Laajasalon raideliikenteen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 27.5.2014. Lausunnossa todetaan mm. että arviointiselostuksesta käy hyvin ilmi, että kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta

20.1.2015

vesiliikenne- ja tunnelissa kulkeva metro–vaihtoehtojen vaikutukset ovat vähiten haitalliset.

Kaupunginmuseumo pitää Kruunuvuoren joukkoliikenneyhteyden toteuttamista silloilla kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta ongelmallisena ja näin ollen suhtautuu varauksellisesti asemakaavan muutokseen.

Vedenalaisesta arkeologisesta perinnöstä lausuu Museovirasto.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.6.2014

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt rakennusvirastolta lausuntoa Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta.

Kaavan tavoitteena on parantaa Kruunuvuorenrannan tavoitettavuutta ja mahdollistaa keskustan ja Laajasalon väliseen joukkoliikenneyhteyteen kuuluvan sillan toteuttaminen Kalasatamasta Kruunuvuorenrantaan. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Korkeasaaren pohjoisosaan rakennettava raitiovaunuille sekä jalankulkijoille ja pyöräilijöille varattu uusi katualue.

Lausunto

Rakennusvirasto toteaa sillan yleis- ja hankesuunnittelun olevan käynnissä. Siltayhteys otetaan huomioon nyt käynnissä olevassa Nihdin, Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan alueiden suunnittelussa. Kadun rakentaminen Korkeasaarella edellyttää täyttöjä.

Kruunuvuoren asemakaava on valmistelun alkuvaiheessa eikä sen katuratkaisuja ole vielä päätetty lopullisesti. Kaavan katualueen tulee olla riittävän laaja, jotta se ei rajoita Kruunuvuoren alueen erilaisia vaihtoehtoisia katujen sijoittamistratkaisuja.

Rakennusvirasto korostaa, että kaava tulee laatia siten, että sillan rakentaminen on mahdollista ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista. Kaavaluonnoksessa sillalle varattu tila on liian kapea ja mahdollisesti joiltakin osin väärässä sijainnissa, sillä sillan lopullinen ja tarkka sijainti tässä paikassa selviää vasta suunnittelun edettyä riittävästi. Kaava-

20.1.2015

alueen rajausta tulee laajentaa niin, että varauksen kokonaisleveys W-1-alueella on vähintään 100 metriä.

Kaavaluonnoksessa varaus katutilaksi ei ole Kruunuvuorenrannan päässä tämän hetken suunnitelman geometrian mukainen. Se on myös liian kapea ja sijainnee liian pohjoisessa. Tilavarauksen tulee mahdollistaa sillan, kadun ja kunnallistekniikan kaikkien rakenteiden mahtuminen kaava-alueelle. Silta- ja katuratkaisut tulevat suunnittelun edetessä vielä tarkentumaan, joten asemakaava ei saa rajoittaa rakenteiden mahtumista kaava-alueelle tai sulkea pois sillan ja kadun linjauksiin tulevia täsmennyksiä. Sillan rakentamisen vaatima työtila tulee varata kallioseinämän suuntaan. Rakennusvirasto toteaa, jotta hanke olisi toteutettavissa, tulee Kruunuvuorenrannan päässä katualueen varauksen eteläreunan jatkua W-1-alueen eteläreunaa pitkin samansuuntaisena aina tämän varauksen loppuun saakka.

Korkeasaarella kaava-alueen rajausta pohjoiseen päin tulee osoittaa kaavaluonnoksessa esitettyä laajempaa ja sallivampaa tilavarauksena, jotta se mahdollistaa kadun ja aukion sekä rantaviivan jatkosuunnittelussa tapahtuvat tarkennukset.

Rakennusvirasto esittää, että asemakaavamääräyksissä vesialue W-1:n ja vesialue W-2:n kohdalla maininta joukkoliikennesillasta muutetaan muotoon silta, koska liikennetarkaisusta ei ole vielä tällä hetkellä päätöstä.

W-1 ja W-2-asemakaavamääräykset lienevät keskenään osittain väärin päin kaavaluonnoksessa.

Kaavaluonnoksen ja lausuttavan aineiston mukana olevan havainnekuvan välillä on ristiriita VE-alueella. Havainnekuva lienee paikallaan tarkistaa yhteneväksi kaavakartan kanssa.

Tässä vaiheessa rakennusvirasto ei ota kantaa rakentamiskustannuksiin, sillä monet hankkeen kustannuksista on vielä vaikeasti arvioitavissa tai ne muuttuvat yhdessä suunnitteluratkaisuiden kanssa.

Lisätietojen antajat ja tarvittaessa muut rakennusviraston asiantuntijat osallistuvat viraston edustajina asemakaavan laadintaan.

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640

birgitta.rossing(a)hel.fi

Silja Savolainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939

silja.savolainen(a)hel.fi

Ville Alajoki, projektinjohtaja, puhelin: 310 39848

ville.alajoki(a)hel.fi

20.1.2015

Eila Suojala, projektinjohtaja, puhelin: 310 39786
eila.suojala(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos 6.6.2014

HEL 2014-001848 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston kirje

Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden tarkoituksena on parantaa Kruunuvuorenrannan tavoitettavuutta ja mahdollistaa Helsingin keskustan ja Laajasalon välisen joukkoliikenneyhteyteen kuuluvan sillan toteuttaminen Kalasatamasta Kruunuvuorenrantaan.

Nyt nähtävillä oleva asemakaavaluonnos koskee keskustaan johtavan joukkoliikennetarkistuksen ensimmäistä vaihetta. Toinen vaihe liittanee Kalasataman Helsingin keskusta-alueeseen Sompasaaren Nihdin kautta, jolloin se kulkee Hanasaaren johtavan meriväylän poikki.

Kruunuvuorenrannan joukkoliikennetarkistusta tuleekin tarkastella kokonaisuutena ja siinä on otettava erityisesti huomioon Hanasaaren hiilivoimalaan kulkeva meriväylä ja sitä käyttävät hiililaivat, mikäli Hanasaaren voimala jatkaa toimintaansa, sekä muu vesiliikenne.

Edellä esitettyyn viitaten Helsingin Satamalla ei ole huomautettavaa asemakaavaluonnokseen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Satu Lehtonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: +358931033527
satu.lehtonen(a)hel.fi
